

105/49 HUCURÂT SÛRESİ (2)

(...düünden devam)

Tefsîr:

1-5'nci âyetlerde mü'minlere, Allah'tan korkup, Allah ve Elçisinin önüne geçmemeleri yani onlardan önce bir iş yapmamaları, Pey-gamber (s.a.v.) in huzurunda konuşurken seslerini yükseltmemeleri, birbirleriyle konuşur gibi onunla lâübâli konuşmamaları, aksi takdirde kendileri farkında olmadan iyi amellerinin boşa çıkacağı buyurulmakta; Allah Elçisinin yanında seslerini kısınarlar için mağfiret, büyük ödül va'de-dilirken; Peygamber'in odalarının dışından onu çağırınlar anlayışsızlıkla kınanmakta; Peygamber kendiliğinden çıkıp gelinceye kadar bekleme-lerinin, kendileri için daha iyi olacağı bildirilmekte; yine de bilgisizlikle böyle yapanlar için Allah'ın bağışlayan ve esirgeyen olduğu hatırlatılmakta, yani onların hatâlarını bağışlayacağı imâ edilmektedir.

Birinci âyetteki "لَا يَنْفَعُ الْكُفْرَ الْيَمِينُ" kelimesi, iki şekilde okunmuştur: Birincisi tâ'nın zammı, dâl'in kesriyle tef'îl bâbındandır. İkincisi tâ'nın ve dâl'in fethiyle tefa'ul bâbındandır. Birinci kırâatte fiil geçişlidir, fakat tümleci kaldırılmıştır. Nitekim "yuhyî ve yumît" fiillerinde de tümleç kaldırılmıştır. Mânânın daha kapsamlı olması için dilde bu yola başvurulur. "Falan verir, engel olur" sözünde verildiği bildirilen, belirli bir şey değildir. Burada vermenin ve menetmenin, adamın genel vasfı olduğu kastedilmiştir. Âyette: "Sizden, hiçbir suretle takdim sâdir olmasın" anlamı kastedilmiştir. Yahut takdîm'in tümleci, fiil veya emrin kendisidir. Yani hiçbir işi, Allah ve Resulünün önüne geçirmeyin, demektir.

İkinci kırâate göre fi'lin aslı "لَا يَنْفَعُ الْكُفْرَ الْيَمِينُ" dur. Tahfif için bir tâ kaldırılmıştır. Buna göre fiil mecâz ifade eder. Kasıt takdimin kendisi değildir. Peygamber'in huzurunda kendiniz için hiçbir takdim yapmayınız, kendinize onun önüne geçme hareketi tanımayınız, demektir (Mefâtîhu'l-ğayb: 28/111)

Birinci âyetin iniş nedeni hakkında çeşitli rivayetler vardır. Kimine göre kurban bayramı günü

bazı kimseler, Peygamber(s.a.v.)den önce kurban kesmişlerdir, âyet bununla ilgilidir. Peygamber kurbanını kesmeden başkalarının kesmemesi emredilmiştir. Kimine göre âyet, şekk gününde oruç tutmakla ilgilidir. Şekk günü oruç tutanlara, Peygamber (s.a.v.) Ramazan orucuna başlamadan, kendilerinin başlamaması emre-dilmiştir. Katâde'nin rivayetine göre de âyet: "Keşke falan konuda şu hüküm inseydi, keşke şöyle yapılsaydı" diye temennide bulunanlarla ilgilidir. Allah, Peygamber (s.a.v.) bir hüküm beyan etmeden önce kendi kendilerine dini konularda fikir beyan etmelerini hoş görmemiştir.

(devamı yarın..)